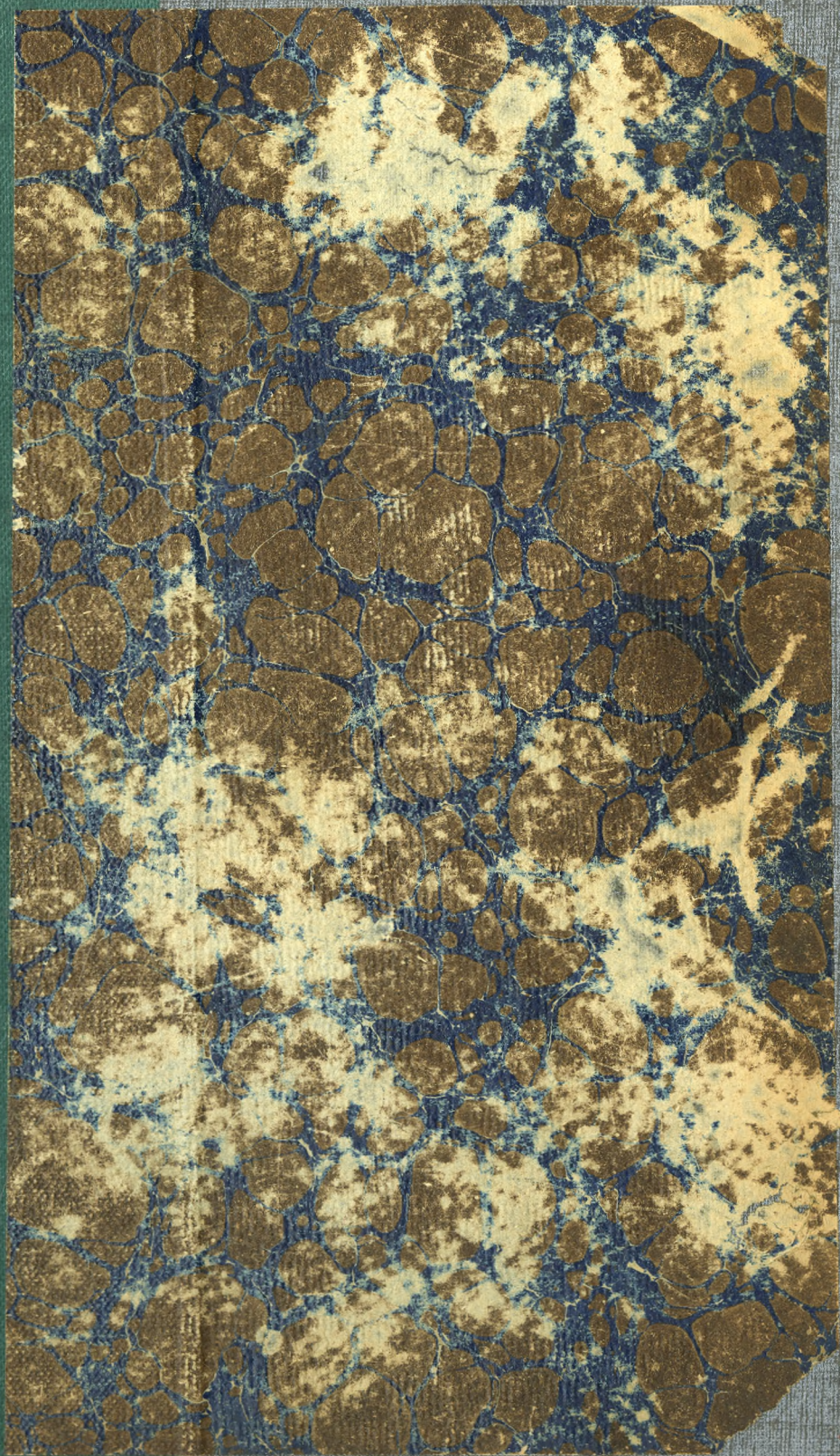

Politikai
röpiratok.

143.

143
1261
SZABAD KIR. DEBRECZEN VÁROS

POLGÁRMESTERÉNEK

AZ. 1869. ÉVI

ÜGYKEZELÉS EREDMÉNYÉT ELŐTÜNTETŐ

J E L E N T É S E.

FELOLVASTATOTT

AZ 1870. ÉVI FEBRUAR HÓ 16. NAPJÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉS BEN.

DEBALLAGI MÓR.

Kovács Lajostól.
H.

DEBRECZEN.

Hyomatott a város könyvnyomdájában.

1870. F.

Tekintetes Közgyűlés!

Az ügyrendtartás értelmében van szerencsém a múlt 1869-ik évi ügykezelés eredményére vonatkozó jelentésemet következőkben előterjeszteni :

I. A tiszti tárgyalásokat illetőleg.

a) A közigazgatási szakban 1868. évről maradt elintézetlenül 138 ügydarab, beadatott az 1869. év folytán 8550, együtt 8688; elintéztetett 8537, maradt hátralék az 1870-ik évre 151 ügydarab.

b) A városi kapitányi hivatalnál 1868-ik évről maradt elintézetlenül 354 darab írásbeli ügydarab, beérkezett 5717, összesen 6071; elintéztetett 5755, elintézetlen maradt 316.

Szóbeli panasz jött által az 1869-ki évre 72; bejelentetett az év folytán 13,518, összesen 13,590; elintéztetett 13,541, maradt elintézetlen 49.

Út- és menetlevél kiadatott 150.

Munkakönyv 94.

Cselédkönyv 212.

Marhás-levél 5296.

Helyben elfogatott és eltolonczoztatott 372; keresztül kísértetett 134, kényszer-útlevéllel kiutasított 56 egyén.

A városnak lótartó lakossága által természetbeni előfogat teljesítetett 305.

1868-ik évről maradt által 1869-re 62 rab; ez év folytán jött 763, együtt 825.

Elment 1869-ben 739, maradt által 1870-re 86.

Az ez év folytán bebörtönözött rabok száma, a megelőzőtt 1868-ki számot 115-el felülmulja.

A rabok ellátására, orvosságára, ruhái mosatására, börtön felszerelésre és világításra kiadatott összesen 4949 frt 98 $\frac{1}{2}$ kr.

c) A mezei rendőrkapitányi hivatalnál az 1869-ki évre jött át 164 elintézetlen panasz; az év folytán bejelentetett 701, összesen 865.

Végítélettel befejeztetett 782; elintézetlen maradt 83.

Kiosztatott hajtópénzül 720 frt 97³/₄ kr.

Magánosoknak kártérítési összegként 2163 frt 29¹/₄ kr.

A szegények pénztárába 20 frt.

A magánosok ajánlatából kegyes czélokra 42 frt 10³/₄ kr.

A házi pénztárba, úgy a bel mint a külső közlegelőn és erdőségen elkövetett kihágásokból és büntetésekből fizettetett 1698 frt 96³/₄ kr.

1868-ik év folytán bejelentetett 956 kihágási eset;

1869-be 701, tehát az előbbeni évinél 255-el kevesebb.

A csendbiztos által elfogatott és átadatott a törvény-
széknek

A vizsgáló bíróságnak	„	12	egyén
A kihágási vizsgáló bíróságnak	„	13	„
A kapitányi hivatalnak	„	21	„
	„	102	„

összesen 148 egyén.

A közbiztonság városunk határában egy esetet kivéve, fenyegetve vagy megtámadva nem volt.

II. Közrendtartás.

A múlt évben a májusi késői fagyások a gyümölcs termést csak nem egészen megsemmisítették; az őszi vetésekben szórványosan tetemes károkat okoztak. A nyár folytán uralgott égető és száraz melegség a közlegelőket, a fűtermést felperzselvén, kopárokká tette; a vetéseket pedig elsilányította. Majd a forró melegségtől elcsigázott vetéseket a határunk egy részén átvonuló jégeső és zivatar tönkre verte.

Ily elemi csapások következtében, az életermés a középszerűnél is kevesebb lett, takarmány pedig igen szűken termett.

A közegészségi állapot a lefolyt évben erősen megtámadva nem volt; a tavasz lefolyása alatt a hurutos bántalmak, nyáron a váltóláz, ősszel a kanyaró vettek nagyobb terjedelmet, de mindenkor szelíd lefolyással.

A hasznos házi állatok közt a szarvasmarhák száj és láb fájásban szenvedtek.

Az ivó vizet szolgáltató kútak száma a lefolyt évben hárommal szaporodott.

Egy fúrott kút készült Péterfia utca végén, egy nyílt kút a péterfiai temető előtt, egy a nagyerdei fürdő háznál.

Ezen kútak létrehozására és a régebben készültek tentartására és javítására kiadatott 3743 frt 88 kr.

A nyilvános közkórházban a múlt 1869-ik évre jött által 17 beteg; az év folytán felvétellett 494, együtt 511; meggyógyult 430, meghalt 53; maradt 1870-re 28 beteg.

Élelmezési, gyógyítási felügyeleti czimen kiadatott 6006 frt 19 kr.

Két szoba készült a tébolyodtak számára, kiadás erre 510 frt.

A ref. hitfelekezet szegény ápolójában 100 egyén láttatott el lakással, élelemmel és ruházattal.

A r. cath. felekezet ápolójában teljes ellátásban 12 egyén részesült.

Az árva tartó pénztár 1869. év kezdetével tett készpénzben és kötelezvényeken együtt 143,753 frt 70 $\frac{1}{2}$ kr.

Ezen pénztárnak kamataiból 394 fél és egész árva-gyermekek, továbbá 15 nyomorútnak az év folytán kifizettetett összesen 2854 frt 95 krajczár.

Az 1870-ik évre ment által 150 darab kötvényekben 146,265 frt 84 $\frac{1}{2}$ kr; készpénzben 1866 frt 81 kr, kamat-hátralékok, melyek a csőd-perekben állanak 5586 frt 91 kr; összesen a pénztár állása 153,719 frt 56 $\frac{1}{2}$ kr.

A szegények segélyezésére rendelt pénzalapból az év folytán 1023 frt 94 kr. adatott ki 110 szegénynek.

Ezen pénzalap állott 1869. kezdetén 8167 frtból, az év folytán bevett büntetéspénzekkel, hagyományokkal és kamattal 8888 forintra szaporodott.

Szekér út burkolati kövekből készült 600 $\square$ öl; tölgyfából 558 $\frac{1}{2}$ $\square$ öl; gyalog-járda vasas téglából 1867 $\frac{1}{2}$ folyó öl, átjáró pallók 250 folyó öl.

Új építkezés tétetett bent a városban a színháznál a raktár, Hatvan utcában egy kettős fi-iskola.

Kint a városon a Hatvan utcai temetőben a csősz-lak.

Az erdőségekben, a nagyerdőn Guti telekhelyi csősz-lak és a Ludas korcsmánál az állás.

Honvéd laktanyává átalakítottak a Vágó szin, a Csapó és Czegléd utca házai.

Földalatti csatorna készült összesen 537 $\frac{1}{2}$ folyó öl.

Ezen' építkezésekre a mult év folytán kiadatott:

1) Új kútkra	2484 frt 34 kr.
2) Kőburkolatra	14,868 „ — „
3) Faburkolatra	1884 „ 90 „
4) Gyalog-járdákra és pallókra	2490 „ 40 „
5) Új építkezésekre	18,432 „ 89 „
6) Honvéd laktanyára	4028 „ 64 „
7) Földalatti csatornákra	10,586 „ 70 „

összesen 54,775 frt 96 kr.

Az 1869-ik évi országos közmunka tett 636 egyfogatu, 1583 kétfogatu, és 13,371 kézi napszámot.

Ezen közmunkai tartozásból természetben leszolgáltatott 45 egyfogatú, 99 kétfogatú és 363 kézi napszám.

Megváltatott 236 egyfogatú, 681 kétfogatú, és 7038 kézi napszám, összesen 4093 frtban 60 krban; hátrányban maradt 355 egyfogatú, 803 kétfogatú és 5970 kézi napszám.

A természetben felhasznált munkaerő, mint szintén a megváltás útján bejött készpénzzel fizetett vállalkozók által a Debreczen tiszta Füredi, Vámspércsi, Szoboszlói, Szováthi, Böszörményi és Acsádi utakon 2715 koczká ület tevő földmunkálat tétetett.

Mely munkálatért, mint szintén a Vámspércsi uton készült két fahidért fizettetett 3084 frt 95 kr.

A színház fentartására tett kiadás térsen 10,770 frt 61 krt.

Az utczaí kivilágításra kiadatott 14,000 frt.

III. Népnevelés.

A mult évben az iskolai évet vévén számításba, a ref. főiskola

elemi osztályaiba járt fiu gyermek	721
az utczaí 4 fiu iskolába	658
együtt	1379

a leány iskolákban 1485, összesen 2864 gyermek.

Az 1868-dik évben a ref. iskolás gyermekek száma 2057 volt, növekedett tehát a tanuló gyermekek száma a mult évben 807-el.

A nevelés terén ezen tényleges kedvező eredményt az ingyen iskolázatásnak behozatala eszközölte.

A polgári iskola három osztályában az iskolai év kezdetén volt összesen 55 tanuló.

A r. cath. elemi iskolába fiu és leány gyermek 299.

A Mózes vallásuakéba 20.

A két kisedővodába 264.

IV. Pénzügyek.

a) 1868-ról átmaradt szenvedő töke adósság 551,437 frt 1 kr, ebből az 1869-ik év folytán törlesztetett 58,136 frt 14 kr; maradt a magánosoknál tőketartozás 493,300 frt 87 kr.

Ehez hozzáadva a 200,000 frt hitelintézeti kölcsöntőke tartozásból fizetetlen részt 183,676 frtot.

1870-re marad tőketartozás összesen 676,976 frt 87 kr.

b) Az egyes lakosoknak kötvényre kiadott azon 300,678 frt 44 1/2 krt tevő inségi összegből, mely a Földi pénztár által kezeltetik, 1869-ik

jött át 169,986 frt 78 kr, az év folytán törlesztetett 55,261 frt 17 $\frac{1}{2}$ kr, maradt 1870-re 114,725 frt 60 $\frac{1}{2}$ kr.

c) A házi pénztár kezelése alatti három rendbeli inségi kölcsönből a Kincstárnak visszafizettetett 11,373 frt 33 kr.

d) Bár a múlt év folytán a Debreczeni birtokokra kivetett adóból 65,510 frt törlesztetett: mindazonáltal a megelőzőtt évekről hátrányban maradt tetemes adót letisztázni nem lehetett; maradt tehát még az 1868-i adóból hátrány 27,158 frt 67 kr.

áthozat	27,158 frt 67 kr.
1869-diki	53,426 frt 15 $\frac{1}{2}$ kr.

összesen 80,584 frt 82 $\frac{1}{2}$ kr.

A szováthi birtokra kivetett 7009 frt 73 kr, mint szintén a Sámsoni birtokra rótt 1277 frt 38 kr. egészen letisztázva van.

e) A lakosság az 1869-iki adójából törlesztett 126,414 frt 45 krt, a megelőzőtt évekről adóhátrányba pedig 75,331 frt 5 krt; összesen 201,745 frt 50 krt, késedelmi kamatot 1850 frt 96 krt.

f) A tanya és kaszálló földek váltságdíjából fizetetlen hátrány jött át 1869-re 81,374 frt 74 kr, az év folytán befizettetett 51,719 frt 71 kr, marad hátralékba 29,655 frt 3 kr.

g) Az 1868-ik évben a szerbtövis irtásra kikölcsönzött 5410 frtból befizettetett 1746 frt 98 kr.

h) A külső és belső közlegelőre kivetett legelő-hátrány 1858-tól kezdve 1868-ig bezárólag, mint szintén az 1869-ki legelőbér tett összesen 150,994 frt 19 $\frac{1}{2}$ krt.

Ebből az év folytán befizettetett 64,696 frt 90 kr, maradt hátrány 86,297 frt 29 $\frac{1}{2}$ kr.

V. Gazdászat.

1) Az 1869-ki év nyarán a belső legelőn volt 2386 tehén, 240 tavalyi borju, sertés 3830, fejős juh 5561 darab, mely teszen nagy marha számban 4384 $\frac{2}{10}$ részt; 1869-ben legelt 3567 számos marha.

A tehén száma szaporodott 1869-ben 113-al, a tavalyi borju szám 72-vel.

A külső legelőn, nevezetesen tul a Hortobágyon nyaralt 7180 darab számos szarvasmarha; 5189 tavalyi borju, 1865 számos ló, 981 tavalyi csikó, 13,870 darab sertés, 2298 kos.

Az ökör járason 1248 darab ökör.

A birka járason 33,725 darab juh, 20 darab szamár.

A külső legelőn volt összesen 23,376 $\frac{6}{10}$ számos marha.

Ezen összes szám az 1868-ki 24,480 létszámnál 1104 darabbal kevesebb.

A juhok száma 1869-ben kevesbedett 13,483 darabbal; ellenben a szarvasmarhák száma 642 számos és 893 darab tavalyi borjuval szaporodott.

2) A vágás alá került erdőségekben a kijelölt és kiszakított térek-ről lekerült összesen:

10,287 öl tüzi tölgyfa.

1532 $\frac{1}{2}$ öl tüzi nyárfa.

1619 $\frac{1}{2}$ öl galy fa.

405 szál hosszú fa.

65 $\frac{1}{2}$ rövid göröcsös fa.

22 csomó 2 öles.

603 csomó 1 $\frac{1}{2}$ öles sukkos fa.

535 darab tölgyfa járda-czölöp.

348 darab másfél öles.

25 darab 2 öles hid-deszkának való fa.

29 darab hosszú göröcsös fa.

Az 5579 $\frac{1}{2}$ öl polgári fa illetőség váltság, mint szintén az eladott mindennemű fák összes árából az év folyama alatt bejött a közpénztárba 74,864 frt 13 kr.

A Guti erdőnek határvonalában tétetett 3660 folyó öl árkoláson, mint szintén a Halápi, N.-Cserei és Savóskúti erdők árkaín, összesen mintegy 101,200 darab akácza ültetett el.

A nagyerdőn részint kapa általi befészkeléssel, részint sorban és rozsszal 67 köblös föld ültetett és vettetett be makkal.

Ákác iskolául használtatik az erdőségekben 15 hold föld.

Mind az ákác, mind a makk vetésre kártékonyan hatottak a májusi késői fagyások és a később beállott égető szárazság.

A Halápi vágástéren a gyök sarjadzás kielégítőnek, a Paczon és nagyerdőn gyérnek mondható.

Erdőségeinkben a csúcsaszály kisebb-nagyobb csoportozatban szórványosan feltalálható.

A város ménese áll jelenben 120 darabból, melyből csikó 30 darab. A vér felfrissítése tekintetéből a nagy-kőrösi álladalmi mén telepől 1868-dik évben egy csödör haszonbérletetett 300 forintért, mely csödör után 10 csikó van.

Az 1869-ik évre is ugyanazon méntelepől bérletetett egy csödör, mely által 24 anya kancza fedeztetett.

1868-dik évről maradt széna 4020 mázsa, 1869-ben termett 2340 mázsa széna, együtt 6360 mázsa.

Cserép gyártatott: lapos 725,000, rovátkos 25,500, görbe 10,840, négyszeg simított téglá 11,000; a cserép alatt csertégla 158,200. Munkabér összesen 6097 frt 95 kr; felhasználtatott az égetéshez 450 $\frac{1}{2}$ öl tüzi fa.

Tégla gyártatott	2.987,400 darab
dézma téglából	300,270 "
Együtt	3,287,670 darab.

VI. Népeség.

A mult 1869-diki évben születtek:

Helv. hitvallásuak	1543.
Rom. Cath. "	249.
Mózes vallásu	68.

Együtt 1860.

Nősült helv. hitv.	460.
" rom. kath.	54.
" Mózes vallásu	11.

Együtt 525 pár.

Meghalt Helv. hitv.	1258.
" rom. kath.	176.
" Mózes vallásu	31.

Együtt 1465.

Himlőoltásban részesült 781 gyermek.

Az 1869-ki ujonczilleték 107, póttartaléki járulék 10, 1868-ik évrőli hátralék 42: összesen 159.

Kiállítottatott a cs. kir. sorkatonasághoz 158, a honvédekhez 75: együtt 233.

Iparengedély, és czéhbeállás folytán önálló üzletet kezdett 103 iparos, 11 kereskedő.

Polgári oklevelet nyert 64.

Telepedési díjját fizetett 5.

Debreczen, febr. 11. 1870.

Kovács Lajos, m. k.
polgármester.

